

Inhoudsopgave

Inleiding	9	en ijs	58
Lapland, land van de Samen	10	Individueel of georganiseerd op wintersport?	59
Opzet van de gids	11	Auto winterklaar maken	59
ACHTERGRONDEN	13	Alpiene skiën, telemarken en snowboarden	60
Geografie en geologie	13	Langlaufen	62
Landschap	13	Sneeuwschoenwandelen	63
Gesteenten en gebergten	14	Sneeuwscootertochten	63
Ijstijden en gletsjers	15	Sledehondentochten	64
Fjorden en glaciële landschapsvormen	16	Overige winteractiviteiten	65
Klimaat en seizoenen	18	Winters dierenleven	65
Middernachtzon	18		
Ruska	19	PRAKTISCHE INFORMATIE	67
Poolnacht	19	Voor de reis	67
Noorderlicht	19	Nuttige adressen	67
De acht seizoenen van Lapland	21	Reisdocumenten/Douane	69
Flora en fauna	23	Vervoer naar Lapland	69
Laplands ecosystemen	23	Tijdens de reis	73
Dierenleven	27	Openbaar vervoer in Lapland	73
Natuurbescherming en nationale parken	30	Accommodatie	74
Geschiedenis	35	Wandelen en trektochten	76
Prehistorie	35	Fietsen en mountainbiken	80
Vikingen en ontdekkingsreizigers	36	Kajakken, kanoën en raften	80
Nationale Staten, predikers en kolonisten	37	Vissen	82
Tweede Wereldoorlog	40	Wintersport	82
Bevolking en Cultuur	41	Van A tot Z	83
Noren, Zweden en Finnen	41	BEZIENSWAARDIGHEDEN	91
Samen, volk van de zon en de wind	43	Noord-Noorwegen	91
Sami godsdienst	45	Reizen en openbaar vervoer	91
Rendierhouderij	46		
Sami kunst en handvaardigheid	49	Nordland	94
Kunst	50	Highlights	95
Schilderkunst	50	Reisroutes	95
Sculptuur, houtbewerking, fotografie	53	Gebiedsbeschrijving	98
Architectuur	54	Indre Helgeland	98
Literatuur	57	Helgelandskust	98
Winter in Lapland	58	Poolcirkel	99
Wintersport, meer dan kou, sneeuw			

Inhoudsopgave

Sulitjelma	101	Troms	158
Kulturveien	101	Reisroutes	158
Fauske	101	Highlights	159
Saltstraumen	102	Gebiedsbeschrijving	159
Bodø	102	Bardu en Målselv	159
Kjerringøy	106	Nationale parken Øvre	
Rago nationaal park	107	Dividal en Rohkunborri	160
Husmannsplassen Kjelvik	108	Senja - zuidkust	162
Steigen en Engeløya	109	Senja - noordkust	165
Tysfjord	109	Tromsø	169
Hamarøy	110	De omgeving van Tromsø	175
Sretind	113	Kvaløya	175
Ofoten	115	Ringvassøya en Reinøya	176
Efjord	115	Lyngensalpene	179
Narvik	115	E6 Nordkjosbotn-Skibotn	180
		Kåfjordbotn	181
Lofoten en Vesterålen	118	Skjervøy	182
Inleiding	118	Laukøy en Arnøy	184
Visserij	122	Reisadalen en Reisa nationaal park	184
Kunst	126		
Highlights	128	Finnmark	188
Reizen en openbaar vervoer	128	Highlights	192
Gebiedsbeschrijving Lofoten	129	Reisroutes	192
Store Molla	129	Gebiedsbeschrijving	193
Skrova	130	West-Finnmark	193
Austvågøya	130	Porten til Finnmark	193
Gimsøya	136	Alta	193
Vestvågøya	136	Kåfjord	196
Flakstadøya	139	E6 Alta-Hammerfest	197
Moskenesøya	142	Hammerfest	197
Værøy	144	De eilanden rond Hammerfest	200
Røst	145	Havøysund	202
Gebiedsbeschrijving Vesterålen	148	Skaidi-Noordkaap	202
Hinnøya	148	Magerøya en de Noordkaap	202
Hadseløya	152	Honningsvåg	201
Langøya	153	Kamøyvær	205
Vestbygd en Skogsøya	155	Gjesvær	206
Andøya	156	Skarvåg	207
		Noordkaap, 71° 10'21"	207
		Finnmarksvidda	210

Inhoudsopgave

Kautokeino	210	Jokkmokk en Werelderfgoed Laponia	254
Karasjok	213	Kvikkjokk	256
Øvre Anárjokka nationaal park	215	Padjelanta nationaal park	258
Lakselv en de Porsangerfjord	215	Sarek nationaal park	260
Stabbursdalen nationaal park	217	Porjus	262
Oost Finnmark	218	Stora Sjöfallet nationaal park	264
Lakselv-Ifjord-Tana bru	218	Gällivare	266
Tana bru	218	Muddus nationaal park	268
Nordkinn schiereiland	218	Van Kiruna naar Abisko en Narvik	269
Mehamn	219	Kiruna	269
Gamvik	220	Nikkaluokta en Kebnekaise	273
Varanger schiereiland	222	Abisko nationaal park	274
Ishavsveien	223	Björkliden	275
Berlevåg	224	Riksgränsen	275
Vardø	226	Naar Karesuando en Finland	276
Hamningberg	230	Vitangi	276
Vadsø	231	Lannanvaara	276
Store Ekkerøy	231	Karesuando	277
Jakobselv	231		
Varangerbotn	232	Fins Lapland (Lappin Lääni)	278
Bugøynes	233	Highlights	279
Neiden	234	Reizen en openbaar vervoer	279
Kirkenes	234	Gebiedsbeschrijving	282
Grense Jacobselv	236	Rovaniemi en zuidoost Lapland	282
Pasvik Vallei	238	Rovaniemi	282
		Kemijärvi	287
Zweeds Lapland (Norrbotten)	240	Nationaal park Pyhä-Luosto	288
Reizen en openbaar vervoer	240	Suvanto	290
Highlights	241	Savukosi	291
Gebiedsbeschrijving	244	Salla	290
Langs de Botnische Golf naar Finland	244	Kuusamo	293
Piteå	244	Nationaal park Oulanka	294
Luleå	245	Posio	296
Luleå Archipel	250	Nationaal park Riisitunturi	298
Haparanda	250	Taivalkoski	298
De Zilverweg naar Noorwegen	250	Nationaal park Syöte	298
Arvidsjaur	251	Oulu	299
Arjeplog	252	Westelijk Lapland	302
Pieljekaise nationaal park	253	Zee-Lapland (Meri-Lappi)	302
De Inlandsvägen door het hart van		Kemi	303
Zweeds Lapland	254	Tornio-Haparanda	304

Inhoudsopgave

Nationaal park Perämeri	305	Over de auteurs	335
Langs de Torniorivier	306	Register	336
Aavasaksanvaara	306		
Pello	306		
Kolari	307	SPECIALE ONDERWERPEN	
Kittilä	307	Fototip noorderlicht	20
Levi	308	Bessen in alle smaken	26
Ylläs	309	Johannes Schefferus en Knud Leem	39
Muonio	309	Sauna	42
Nationaal park Pallas-Yllästunturi	310	Joik	45
Hetta-Enontekiö	313	Alvar Aalto	57
Kaaresuvanto	313	Hurtigrute, 's werelds mooiste bootreis	92
Kilpisjärvi	314	Noordpoolcirkel	100
Noordoost Lapland	315	Knut Hamsun	111
Sodankylä	315	De Legende van de Stetind	113
Saariselkä en Nationaal park Urho		Stokvis	124
Kekkonen	317	Traditionele woningen van de Sami	201
Ivalo	320	Ultima Thule, het einde van de wereld	224
Inari	320	Koningskrab, ramp of zegen?	233
Nationaal park Lemmenjoki	322	Kungsleden	253
Utsjoki	324	Carolus Linnaeus	257
Kevo Canyon	325	Padjelantaleden	259
Sevettijärvi	325	Fietstip: Fietsen en mountainbiken rond Syöte	299
Kola schiereiland	328		
Achtergronden	328		
Geschiedenis	328		
Landschap, natuur en milieu	329		
Praktische informatie	332		
Georganiseerde rondreizen en excursies	332		
Gebiedsbeschrijving	333		
Moermansk	333		
Lovozero	333		
Monchegorsk	333		
Apatity en Kirovsk	333		
Zapolyarniy	333		
Kandalaksja	334		
Rotstekeningen	334		
Umba	334		
Varzuga	334		

Inhoudsopgave

WANDELTIPTIPS

1: Rago nationaal park	108
2: Naar Halls' top, een voortop van de Stetind	114
3: Lofoten en Vesterålen	141
4: De bergstorting van Steinora	161
5: Indre Troms grenspad	164
6: Anderdalen nationaal park	166
7: Lyngense Alpen	178
8: Langs de Reisaelva naar Kautokeino	186
9: De kloof van de Altaelva	197
10: Verlaten vissersdorp Kjelvik en de vuurtoren van Helnes	205
11: Kirkeporten	207
12: De echte Noordkaap, Kap Knivskjellodden	209
13: De oude postroute Alta - Karasjok	212
14: Stabbursdalen nationaal park	217
15: Kaap Kinnarodden	220
16: Tanahorn	225
17: Uitzichtberg Pieljekaise	252
18: Drie parkentocht Padjelanta, Sarek en Stora Sjøfallet	261
19: Rond het Saltoluokta fjellstation	264
20: De drie toppen van Dundret	267
21: Abisko nationaal park	275
22: Over de Pyhätunturi	289
23: Pieni Karhunkierros (De Kleine Berenroute)	297
24: De Hetta-Pallas trail	311
25: Het drielandenpunt Noorwegen-Zweden-Finland	312
26: Beklimming van de Saana (1029 m), de heilige berg van de Sami	313
27: De wildernis van Urho Kekkonen	318
28: De wilderniskerk van Pielpajärvi	322
29: De Lemmenjoki Gold Trail	323
30: De Kevo Canyon	327

OPGENOMEN KAARTEN

Ligging ten op zichte van andere landen	12
Ontstaan van het Noorderlicht	19
Sameland met het centrale leefgebied	44
Nordland en Troms	96-97
Bodø	104-105
Lofoten	120-121
Vaerøy en Røst-eilanden	122
Vesterålen	150-151
Tromsø	170
Finmark en Fins Lapland (noordelijk deel)	190-191
Magerøya met de Noordkaap	203
Zweeds Lapland	242-243
Lulea	246-247
Kiruna	270
Fins Lapland (zuidelijk deel)	280-281
Rovaniemi	284-285
Oulu	300
Russisch Lapland (Kola schiereiland)	330-331

Praktische informatie

VOOR DE REIS

NUTTIGE ADRESSEN

Ambassades/Consulaten

Finland

- Finse ambassade in Nederland
Groot Hertoginnelaan 16, 2517 EG, Den Haag, ☎ 070 3469754, www.finlande.nl.
- Finse ambassade in België
Avenue de Cortenberg 80, 1000 Brussel, ☎ 02 2871212, www.finlande.be.
- Nederlandse ambassade in Finland
Erottajankatu 19 B, FI-00130 Helsinki, ☎ +358 (0)9228920, <http://finland.nlam.bassade.org>, openingstijden: op afspraak en telefonisch advies ma., wo. en vr. 10.00-11.00 uur.
- Belgische ambassade in Finland
Kallioliinantie 5, FI-00140 Helsinki, ☎ +358 (0)9170412, <http://countries.diplomatie.belgium.be/nl/finland>, openingstijden: ma.-vr. 9.30-12.30, 13.30-15.30 uur.

Noorwegen

- Noorse ambassade in Nederland
Eisenhowerlaan 77J, 2517 KK, Den Haag, ☎ 070 3117611, www.noorwegen.nl/embassy.
- Noorse ambassade in België
Archimedesstraat 17, B-1000 Brussel, ☎ +32(0)2 238 73 00, www.noorwegen.be/embassy.
- Nederlandse ambassade in Noorwegen
Oscarsgate 29, 0244 Oslo, ☎ +47 23333600, <http://norway.nlembassy.org>, openingstijden: ma.-vr. 10.00-14.00 uur.
- Belgische ambassade in Noorwegen
Munkedamsveien 53B, 0250 Oslo, ☎ + 47 23133220, <http://countries.diplomatie>.

belgium.be/nl/noorwegen, openingstijden: ma.-vr. 9.00-12/13.00, 14.00-15.00 uur.

Zweden

- Zweedse ambassade in Nederland
Jan Willem Frisolaan 3, 2517 JS, Den Haag, ☎ 070 4120200, www.swedenabroad.com/theague.
- Ambassade van Zweden in België
Sweden House, Luxemburgstraat 3, 1000 Brussel, ☎ +32 (0)2 2895760, e-mail: brussels.swecons@swedishconsulate.be.
- Nederlandse ambassade in Zweden
Götgatan 16 A, S-104 65 Stockholm, ☎ +46 855693300, <http://zweden.nlam.bassade.org>.
- Belgische ambassade in Zweden
Kungsbrogatan 2, SE-101 38 Stockholm, ☎ +46 (0) 853480200, <http://countries.diplomatie.belgium.be/zweden>, openingstijden: ma.-vr. 9.00-12.30, 14.00-16.00 uur.

Verkeersbureaus

Toeristische informatie over Noorwegen, Zweden en Finland kunt u telefonisch aanvragen, of vinden op de uitgebreide websites van de verkeersbureaus.

Finland

Fins Bureau voor Toerisme: Visit Finland: P.O. box 625, Töölönkatu 11, Helsinki, ☎ +358 (0)106058000. Haar website, www.visitfinland.com, geeft veel informatie over reizen naar Finland, met een 'Finland Travel Guide', kaarten, informatie over accommodaties. Bovendien kunt u diverse brochures downloaden.

In Fins Lapland vindt u circa 20 toeristenbureaus; zie voor meer informatie over Fins Lapland: www.laplandfinland.com.

Verder hebben alle Finse gemeenten een

LOFOTEN EN VESTERÅLEN

INLEIDING

De scherpe, ruwe bergen tekenen de contouren van de eilandengroep Lofoten. De adembenemende panorama's en het ongrijpbare licht zijn door kunstenaars en schrijvers al meer dan honderd jaar op allerlei manieren vastgelegd. Dit heeft de beeldvorming van de Lofoten mede bepaald: 'de Alpen van het Noorden'. Maar dit doet de archipel tekort. Ze hebben een heel eigen karakter. Landschappelijk en cultureel zijn het de kroonjuwelen van Noorwegen.

De Lofoten liggen als een kleeftak voor de kust van Noord-Noorwegen, vlak ten noorden van de poolcirkel. De eilanden

schurken tegen de Vesterålen aan, die zich ten noorden van de Lofoten bevinden. De voornaamste eilanden zijn: Austvågøya, Vestvågøy, Flakstadøya, Moskenesøya, Værøy en Røst. De laatste twee liggen iets verder verwijderd van de hoofdgroep. Røst is eigenlijk een verzameling mini-eilandjes. De Lofoten worden door de Vestfjorden van het vasteland gescheiden. Wie met de auto vanaf het vasteland naar de Lofoten rijdt maakt doorgaans gebruik van de E10 die zich over de eilanden slingert. De afstand tussen de eilanden Hadseløy en Austvågøy is tot heden blijkbaar iets te groot gebleken voor een tunnel- of brugverbinding, hier vaart

Het plaatsje Reine op de Lofoten

een veerpont. De geschiedenis van de E10 is nauw verbonden met de Noorse koning Olav V, die het laatste stukje in 1963 opende. Værøy en Røst zijn niet via een weg bereikbaar, daarvoor liggen ze te geïsoleerd. Ze zijn via veren verbonden met het vasteland. Wie vanuit Narvik over de E10 naar de Lofoten rijdt, moest tot december 2007 een omweg maken via Langøya en veer van Melbu naar Fiskebøl. In december 2007 kwam een snellere wegverbinding klaar: de Lofast, een directe verbinding met Hinnøya. In de zeestraten en -engten tussen de eilanden staan sterke en onberekenbare stromingen. Vooral de Moskenstraumen tussen de eilanden Værøy en Moskenesøya is berucht. De Lofoten bestaan uit circa 80 bewoonde eilanden met een landoppervlakte van onge-

veer 1200 km² (iets kleiner dan de provincie Utrecht). De geologie is redelijk gevarieerd. Er komen gesteenten op de eilanden voor die behoren tot de oudste ter wereld. De geologische leeftijd bedraagt op sommige plaatsen ruim 3 miljard jaar. Vooral op Moskenesøy komen dergelijke oude gesteenten voor. De dominerende bergen met scherpe pieken en kammen zijn geologisch jonger dan de afgevlakte en golvende bergen. De steile en scherpe bergen hebben de Lofoten de naam bezorgd van 'Alpen van het Noorden'. De toppen staken tijdens de laatste ijstijd boven de gletsjers uit. De bergen zijn intensief door de gletsjers uitgeschuurd tijdens de ijstijden. De hoogste berg is de Higravstind (1160 m). De druk door het ijs, de schurende gletsjers en het smeltwater hebben hun sporen duidelijk nagelaten. De meren op de Lofoten behoren tot de diepste van Europa. Hoogstwaarschijnlijk zijn zij ook het resultaat van het ijs en de ijsbewegingen. De bergrug die over de Lofoten loopt verdeelt de eilandengroep min of meer in tweeën. De buitenkust ligt aan de Noorse Zee, blootgesteld aan harde winden en mist. De binnenkust, die aan de Vestfjorden grenst, is klimatologisch gemoedelijker met hogere temperaturen. Hier liggen de meeste nederzettingen. De buitenkust heeft daarentegen spectaculaire zonsondergangen en onbeschrijflijke kleuren.

De Lofoten hebben een relatief mild klimaat vergeleken met andere gebieden op dezelfde breedtegraad. Dit komt door de invloed van de warme Golfstroom. De gemiddelde temperatuur in de koudste maand januari bedraagt -1° C, in de warmste maand augustus 12° C. Het late voorjaar is aan de droge kant, in mei en juni valt gemiddeld 40 mm neerslag. De havens zijn ijsvrij. Het weer kan aan de kust razendsnel wijzigen. Indrukwekkende wolkenpartijen kunnen de

0 5 10 15 km

LOFOTEN

